

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1994/18-T

Název	Základní škola a Mateřská škola Mendelova, Karviná, příspěvková organizace
Sídlo	Einsteinova 2871/8, 733 01 Karviná-Hranice
E-mail	bohumil.zmrzlik@mendelova.cz
IČ	62331388
Identifikátor	600136531
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bohumil Zmrzlík
Zřizovatel	statutární město Karviná
Místa inspekční činnosti	Einsteinova 2871/8, 733 01 Karviná-Hranice Einsteinova 2866/2, 733 01 Karviná-Hranice Slovenská 2872/22, 733 01 Karviná-Hranice Divišova 2806/2, 733 01 Karviná-Hranice
Termín inspekční činnosti	9. 10. 2018 – 12. 10. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, mateřskou školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola Mendelova, Karviná, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy a školní jídelny. Dne 1. ledna 2016 se základní škola sloučila s mateřskou školou.

Ve školním roce 2018/2019 základní škola vzdělávala v osmnácti třídách 374 žáků, ve školní družině bylo zapsáno 106 žáků. Na pracovišti mateřské školy na ulici Slovenská 2872/22 (dále „pracoviště Slovenská“) je umístěna čtyřtřídní mateřská škola s 81 dětmi. Tři třídy mateřské školy navštěvují děti od tří do sedmi let a jedna třída je pro děti mladší tří let. Pracoviště Divišova 2806/2 (dále „pracoviště Divišova“) provozuje činnost čtyřtřídní mateřské školy s 85 dětmi, kde jsou děti zařazovány zpravidla podle věku.

Počet žáků v základní škole v posledních letech mírně klesá zejména v souvislosti s poklesem počtu obyvatel ve spádové oblasti školy a odchodem žáků na víceletá gymnázia. Naplněnost základní školy se pohybovala kolem 62 procent, mateřské školy 82 procent a školní družiny 88 procent.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola je od srpna 2010 pilotní školou projektu „Pomáháme školám k úspěchu“, který iniciovala a financuje nadace The Kellner Family Foundation. Použití finančních prostředků z tohoto projektu umožnilo např. párovou výuku, žáci druhého stupně mohou konverzovat v anglickém jazyce s rodilým mluvčím, učitelé mají možnost dalšího vzdělávání i využití činnosti mentora ve škole. Součástí realizace je „Projekt pedagogického rozvoje školy“, v němž každým rokem učitelé formulují dlouhodobé a roční cíle rozvoje školy. Ředitel vytváří dobré podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které organizuje účelně s ohledem na potřeby školy a zájmy pedagogů. Využívá přitom především školení v rámci projektů, spolupráce některých učitelů a vedoucí učitelky mateřské školy při předávání poznatků a zkušeností ostatním pedagogům (realizace vlastní lektorské činnosti v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků) i spolupráce s vysokými školami.

Ačkoliv hlavní fáze projektu „Pomáháme školám k úspěchu“ již pro školu skončila, podpora dále pokračuje. Finanční prostředky z tohoto projektu jsou v současnosti používány mj. pro financování částečného úvazku školní psycholožky a jedné asistentky pedagoga, pro finanční zajištění většího počtu skupin cizích jazyků a pestřejší nabídky volitelných předmětů. Pokračuje i metodická podpora ze strany expertů, kteří v projektu pracují.

Z projektu statutárního města Karviná „Společné řešení pro lepší učení“ byly pořízeny notebooky, tablety a mikroskopy. Dále škola využívá pro vzdělávání odborné učebny, školní dílny včetně dílny keramické. Žákovská knihovna se obnovuje, aby v ní mohly probíhat dílny čtení a projektová činnost v oblasti čtenářství. Škola má výborné podmínky pro výuku tělesné výchovy. Kromě dvou školních tělocvičen využívá venkovního hřiště s umělým povrchem, které je součástí školního areálu. Školní zahrada mateřské školy na pracovišti Divišova je vybavena podnětnými herními a vzdělávacími prvky a pro pracoviště Slovenská je zpracován návrh rekonstrukce, který čeká na zahájení realizace. Třídy a herny

v samostatných budovách mateřských škol disponují moderním dětským nábytkem a děti zde mají optimální podmínky pro stravování a hygienu. Kvalitní předškolní vzdělávání je podpořeno nadstandardním materiálním vybavením obou mateřských škol, moderně zařízenými prostornými třídami, specializovanými učebnami i infrasaunou se solnými panely. Obě pracoviště mateřských škol mají dostatek podnětných pomůcek, hraček, stavebnic i netradičního výtvarného i pracovního materiálu určeného pro rozvoj tvořivosti, obrazotvornosti a fantazie dětí. Na pracovišti Slovenská slouží učebny např. pro logopedickou reedukaci, tvoření s keramickou hlinou a za účelem dalšího zlepšování materiálních podmínek se účastní rozvojových programů Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Ze získaných prostředků byly zakoupeny pomůcky např. Klokánův kufr, komunikátor s programem pro dítě s poruchou autistického spektra i osobní počítač a byl z nich financován kurz Logopedický asistent. Ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci bylo realizováno mateřskou školou na pracovišti Slovenská ověřování Katalogu podpůrných opatření v oblasti surdopedie (kochleární implantát).

Školní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání „Modrý slon“ a „Má-li něco býti v mysli, musí nám to projít smysly“ jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a v praxi jsou úspěšně naplňovány. Programy vycházejí z osobnostně orientovaného modelu předškolního vzdělávání a sledují individualizovaný rozvoj dítěte v oblasti intelektové, citové a volní. Mateřská škola na pracovišti Slovenská se profiluje v oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, výukou anglického jazyka, keramiky a hry na zobcovou flétnu. Pracoviště Divišova se zaměřuje na oblast rozvoje osobnosti dítěte využitím cvičení jógy, rozvojem dětí v oblasti péče o své zdraví a posilováním jejich vědomostí o zdravém životním stylu.

Ředitel školy působí ve funkci od 1. srpna 1989. Při řízení školy využívá své pedagogické a manažerské zkušenosti. Zpracoval reálnou koncepci rozvoje s cílem, aby se každý žák vzdělával podle svých maximálních možností. Mezi záměry, které se mu daří rovněž naplňovat zejména zlepšování materiálních a prostorových podmínek. V současnosti jsou na velmi dobré úrovni.

K řízení školy přistupuje ředitel aktivně a s důrazem na spolupráci všech zaměstnanců. Zpracoval funkční organizační strukturu, část kompetencí účelně delegoval na své zástupce, vedoucí vychovatelku školní družiny a na vedoucí učitelky mateřské školy. Demokratickým stylem řízení dosahuje ředitel ve škole spolupracujícího a vstřícného klimatu, které se projevuje v dobrých prosociálních vztazích mezi všemi účastníky vzdělávání. Při naplňování koncepce rozvoje školy úzce spolupracuje s širším vedením školy a pracovníky školního poradenského pracoviště, uplatňuje vhodně nastavená pedagogická a organizační pravidla. Pedagogičtí pracovníci se na jejich realizaci podílejí prostřednictvím pravidelných jednání pedagogické rady, metodických sdružení a předmětových komisí. Žáci mají příležitost ovlivnit chod školy ve vybraných oblastech prostřednictvím aktivně pracujícího žákovského parlamentu. Příznivé personální podmínky umožňující naplňování školních vzdělávacích programů jsou výsledkem efektivní práce ředitele školy.

Pedagogický sbor školy tvoří dvacet osm učitelů základní školy včetně ředitele, třináct učitelek mateřské školy, čtyři vychovatelky školní družiny a čtrnáct asistentek pedagoga. Věkově vyvážená struktura napomáhá vyučujícím ke vzájemnému předávání zkušeností. V případě potřeby začínajícím a nově nastupujícím pedagogům poskytuje ředitel společně s ostatními pedagogy dostatečnou metodickou podporu.

V rámci činnosti vzdělávacího centra pracujícího při škole akreditovaného Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy, škola organizuje každoročně několik inspirativních akcí. Jde například o „Festival pedagogické inspirace Didactica Magna“, při němž měli účastníci

téměř z celé republiky možnost navštívit „otevřené hodiny“ ve většině tříd celé školy, společně je s vyučujícími analyzovali a účastnili se podnětných vzdělávacích workshopů. Poslední dílčí aktivity festivalu pedagogické inspirace byly zaměřeny zejména na rozvoj čtenářských dovedností žáků a používání postupů formativního hodnocení ve výuce.

Rozvoj dovedností formativního hodnocení se pak často objevoval i jako jeden z cílů Plánů osobního pedagogického rozvoje, který si na každý rok vytvářejí všichni pedagogové základní školy.

Řediteli se daří naplňovat cíle školy vhodným rozšiřováním vzdělávací a volnočasové nabídky podporující rozvoj osobnosti dětí a žáků především v oblasti čtenářství. K tomu slouží příruční knihovny ve třídách s pestrou nabídkou knih. Žáci si mohou vybrat zájmové útvary se sportovním, jazykovým nebo uměleckým zaměřením. Škola zařadila do vzdělávání témata dopravní výchovy v souladu se školním vzdělávacím programem. Témata jsou rozpracována pro první i druhý stupeň rovnoměrně. Na obou stupních základní školy je dopravní výchova zařazena do obsahu jiných vyučovaných předmětů zejména člověk a jeho svět, tělesná výchova, matematika, fyzika a na druhém stupni do nepovinného předmětu „Kurz první pomoci“. Výuka dopravní výchovy je posilována využitím výukových videí, návštěvou dopravního hřiště a besedami s městskou policií.

Žáci pod vedením pedagogů školy vydávají jednou ročně informační bulletin pro rodiče a rovněž školní časopis Mendelíček, v nichž jsou zveřejňovány informace o životě školy a práce žáků. Občasníky jsou určeny nejen žákům a jejich rodičům, ale i veřejnosti.

Školní poradenské pracoviště zajišťuje poradenské služby žákům i zákonným zástupcům v oblasti kariérového poradenství, podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zaměřuje se na předcházení rizikových projevů v chování žáků a průběžnou péči o prospěchově slabší žáky. Od září 2017 se škola aktivně zapojila do dvouletého programu šablony s projektem „Od dvou do patnácti (let)“, jehož cílem je především rozvíjet u dětí a žáků čtenářské, matematické dovednosti a zajistit doučování pro žáky zaostávající v předmětech český jazyk a matematika. Pro žáky ohrožené školním neúspěchem aktivně pracuje školní psychologka a v mateřské škole chůva, která přispívá k adaptaci a rozvoji dětí mladších tří let. Podpora byla vyhodnocena jako efektivní, učitelé zaznamenali zvýšení sebevědomí žáků a pokrok v učení, pozitivní zpětnou vazbu získali také od zákonných zástupců. Nejčastěji řešenými výchovnými problémy ve škole jsou neomluvená absence a nevhodné chování žáků při vyučování. Žádné závažnější problémy škola neřešila. V souvislosti s neomluvenou absencí a nárůstem omluvené absence přijala škola opatření týkající se jednotného postupu třídních učitelů při omlouvání absence, spolupráce se zákonnými zástupci, lékaři a oddělením sociálně právní ochrany dětí. Pracovníci školního poradenského pracoviště vyhodnotili toto opatření jako účelné.

Školní psychologka vede dokumentaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, organizuje schůzky a konzultace s odborníky školských poradenských zařízení, s rodiči integrovaných žáků, pomáhá učitelům při vypracovávání a realizaci plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů. Efektivně spolupracuje s asistenty pedagoga a třídními učiteli. Poskytuje také účinnou podporu pedagogům při práci v třídních kolektivech, krizovou intervenci žákům a poradenství zákonným zástupcům žáků základní školy a dětí mateřské školy. Žákům základní školy s přiznaným podpůrným opatřením je poskytována také individuální reedukace speciálních poruch učení v souladu s doporučením školského poradenského pracoviště.

Školní metodik prevence se zaměřuje na organizaci preventivních aktivit v průběhu celého školního roku. Škola má zpracován funkční systém primární prevence. Témata primární prevence jsou realizována ve výuce jednotlivých předmětů a formou přednášek a besed

věnovaných bezpečnému internetu, kriminalitě dětí a mládeže, kyberšikaně, šikaně a dalším tématům podle potřeby školy. Preventivní aktivity probíhají formou adaptačních, lyžařských, turisticko-mediálních i vodáckých kurzů a jsou zaměřeny na spolupráci a vztahy v třídních kolektivech, bezpečnost, první pomoc, pravidla správné hygieny i negativní vliv reklamy. V prevenci rizikového chování žáků hraje důležitou roli také nabídka volnočasových aktivit v zájmových kroužcích (keramika, karate, břišní tance, anglický jazyk, robotika, deskové hry a další).

Plnění koncepčních záměrů školy podporuje vícezdrojové financování i aktivity vedení školy v oblasti získávání dalších finančních prostředků, což umožňuje úspěšně realizovat vzdělávací programy. Škola hospodařila především s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a na realizaci podpůrných opatření (financování asistentů pedagoga, speciálních učebních pomůcek a učebnic), účelovými dotacemi na posílení platů zaměstnanců a s pravidelnými příjmy za vzdělávání v mateřské škole a školní družině. Dále využívá finanční prostředky získávané z projektu „Pomáháme školám k úspěchu.“ Výnosy z doplňkové činnosti ve školní jídelně a z pronájmů škola využívá pro potřeby hlavní činnosti. Zřizovatel poskytuje dotace na provoz a příkladně podporuje vzdělávací činnost školy, např. financuje volnočasové aktivity žáků a exkurze žáků.

Škola analyzuje konkrétní podmínky pro svou činnost, vyhodnocuje zdravotní a bezpečnostní rizika a přijímá opatření, systematicky usiluje o vytvoření podmínek pro fyzické i psychické bezpečí všech dětí a žáků. Seznámení s riziky a poučení dětí a žáků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví včetně požární prevence byla zahrnuta do průběhu vzdělávání. Úrazovost žáků je vyšší především v tělesné výchově a při sportovních aktivitách. Škola přijala a realizovala opatření ke snížení úrazovosti (opětovné poučení žáků, připomenutí pravidel sportovních her atd.). Vysokou mírou úrazovosti žáků je nezbytné se i nadále intenzivně zabývat a přijímat adekvátní opatření. Úrazovost dětí v mateřské škole je nepatrná, jedná se pouze o drobné úrazy.

Celodenní stravování dětí i žáků zajišťují vlastní školní jídelny. V místě poskytovaného vzdělávání na pracovišti Slovenská je dětem jídlo podáváno ve třídách. V místě poskytovaného vzdělávání na pracovišti Divišova se děti stravují v prostorné vhodně vybavené jídelně, u dětí se podporuje samostatnost při stolování. Strava byla pestrá, při přípravě byly využívány převážně čerstvé a kvalitní suroviny, tradiční i nové receptury, téměř denně bylo podáváno ovoce a zelenina v syrovém nebo tepelně upraveném stavu. Na základě lékařského vyjádření byl u jednoho dítěte respektován speciální požadavek a bylo mu umožněno individuální dietní stravování. Školní jídelny pravidelně představují školní stravování rodičům, umožňují jim ochutnat zdravou školní stravu při zápisu dětí a na společných akcích. Žáci školy čtyřikrát v týdnu mají možnost výběru ze dvou hlavních jídel. Školní jídelna spolupracuje s nutričním terapeutem a na základě lékařského doporučení připravuje žákům bezlepkovou a bezlaktózovou dietu. Pitný režim byl pro děti i žáky zajištěn. Pro zlepšení stravovacích návyků žáků se škola zapojila do dotovaných projektů „Mléko do škol“ a „Ovoce do škol“. Vhodně využila možnosti dotovaného stravování z projektu „Obědy do škol“ a bezplatné celodenní stravování poskytuje dětem a obědy žákům, jež jsou ohroženi chudobou.

Přehledné informace o činnosti všech součástí školy jsou dostupné na pravidelně aktualizovaných webových stránkách www.mendelova.cz.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání dětí bylo ve všech třídách mateřské školy příkladné. Učitelky komunikovaly s dětmi s respektováním věkových a individuálních zvláštností, velmi empaticky a s porozuměním k jejich aktuálním potřebám i náladám. Spontánní činnosti poskytovaly všem dětem dostatek prostoru pro rozvoj tvořivosti s využitím různorodého výtvarného a pracovního materiálu, hraček i her k jejich rozvoji. Dopolední činnosti byly realizovány jako integrované tematické bloky, které se zaměřovaly na činnosti vycházející z aktuálních témat s využitím situačního a prožitkového učení. Obě pracoviště mateřské školy využívají metody experimentace, pokusů i samostatné tvořivé hry, které dávají dětem příležitost k osobnímu prožitku, ke spontánnímu učení, hledání a přemýšlení v podnětném prostředí. Podporují samostatnost dětí, nabízejí alternativy pro rozvoj tvořivého myšlení. Profilace tříd vychází z potřeb dětí a zaměření jednotlivých pedagogů. V průběhu dne byly zařazovány na obou pracovištích různorodé pohybové aktivity pro rozvoj jejich obratnosti a pohybových dovedností včetně cvičení jógy. Děti tato cvičení prováděly s velkým zájmem, čímž byla podporována soustředěnost a obohacována jejich představivost. Učitelky využívaly v době odpočinku dětí po obědě různorodé klidové činnosti pro děti nevyžadující spánek s realizací aktivit např. rozvoje dovedností předškoláků. Dopolední aktivity ve třídách poskytovaly dostatek prostoru pro další rozvinutí nebo dokončení započatých činností v průběhu dne. Děti měly možnost věnovat se úkolům souvisejícím a vycházejícím z jednotlivých témat s využitím prožitkového učení. Prováděné akce s dětmi mladšími tří let vycházely z jejich věkových a individuálních potřeb, byly velmi dobře naplánovány a realizovány s kvalitním zajištěním péče chůvy. Spolupráce učitelek a chůvy ve třídě na sebe výborně navazovala a byla přínosná pro vzdělávání dětí mladších tří let. Pro děti s odkladem povinné školní docházky i pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány plány jejich rozvoje, které jsou naplňovány a pravidelně vyhodnocovány.

Průběh vzdělávání v základní škole byl hodnocen u většiny učitelů. Hospitované hodiny z hlediska pestrosti metod a forem práce v základní škole dosahovaly velmi dobré úrovně a kvality výuky. Pozitivní pracovní klima ve většině hodin podporovalo otevřenou komunikaci mezi pedagogy a žáky. Vzhledem k používání různorodých metod a forem bylo zřejmé, že si všichni účastníci procesu mezi sebou vybudovali velmi úzký vztah založený na empatickém přístupu. Učitelé většinou zařazovali výuku postavenou na kritickém myšlení, kterou doprovázeli skupinovou prací, výkladem, vysvětlováním a kladením zjišťovacích otázek. Neopomínali stanovení cíle vyučovací jednotky, využívali vhodné názorné učební pomůcky, v některých hodinách prostředky informační a komunikační technologie. Žákům poskytovali dostatečný prostor pro samostatnou práci. Ve sledované výuce pedagogové účinnými metodami dosáhli zaujetí, aktivního zapojení a učebních pokroků většiny žáků. Běžnou součástí výuky byla dopomoc učitele žákovi a dohled při samostatné práci. Spolupráce učitelů s asistenty pedagoga byla velice efektivní a k prospěchu kolektivu celé třídy. Ve většině vyučovacích hodin učitelé vhodně využili závěry hodin ke shrnutí a zopakování probraného učiva. Do výuky průběžně zařazovali prvky sebehodnocení a žákovského hodnocení, důležité pro zvýšení podílu žáka na vlastním procesu učení.

Na prvním stupni byla kvalita výuky ve sledovaných hodinách vyrovnaná. Učitelé byli pečlivě připraveni. Využívali především frontální výuku, kterou účelně doplňovali samostatnou prací žáků a prací ve dvojicích i ve skupinách. Střídání vhodných činností a zařazování relaxačních a motivačních prvků udržovalo pozornost, aktivitu a zájem většiny žáků. Jejich práci vyučující průběžně hodnotili a velmi často využívali formativního hodnocení.

V kvalitě výuky na druhém stupni se odrážela míra pedagogických zkušeností jednotlivých vyučujících. Sledované hodiny většinou odpovídaly charakteru probíraného učiva a stanoveným vzdělávacím cílům. Žáci prokazovali dobré vědomosti a dovednosti odpovídající jejich věku a stanoveným výstupům školního vzdělávacího programu. Účinnost výuky v některých případech zmenšovala absence diferencovaného zadání úkolů ve vztahu k aktuálním znalostem a schopnostem žáků i tempu jejich práce. Všichni plnili úkoly stejné náročnosti.

Ve výuce anglického jazyka na prvním stupni základní školy byly činnosti zaměřené na mluvení, poslech s porozuměním a psaní optimálně časově rozvržené. Výuka byla věnována upevnění osvojené slovní zásoby a gramatických jevů v běžných konverzačních frázích, důraz byl kladen na správnou výslovnost. Hodina byla vedena v anglickém jazyce, překlad vyučující využíval jen k ověření správného porozumění. Žáci měli možnost volby aktivit.

V některých sledovaných hodinách anglického jazyka na druhém stupni základní školy nebyl kladen důraz na rozvoj jazykových dovedností. Výuka nesměřovala k praktickému využití jazyka v běžných komunikačních situacích. Neobjevily se rozhovory či delší mluvený projev žáků přiměřený danému ročníku. Vyučující se zaměřili ve větší míře na osvojení a procvičení gramatického učiva, kdy žáci samostatně odvozovali nové poznatky na základě již osvojených dovedností. Převažovala frontální výuka, která nebyla účelně zvolena a vedla k zapojení pouze jednotlivců. K procvičení gramatických jevů byla využita zpravidla forma samostatné práce žáků. Zvolené formy a metody výuky neumožnily udržet soustředění žáků po celou vyučovací hodinu, v závěru výuky byla patrná únava žáků a ztráta pozornosti. V hodině německého jazyka byli žáci efektivní volbou metod práce motivováni a aktivizováni v průběhu celé vyučovací hodiny. V porovnání s výukou anglického jazyka byly komunikativní kompetence rozvíjeny ve větší míře.

V hodinách českého jazyka byli žáci směřováni k přemýšlení, uměli vyhledávat a shrnout potřebné informace, zdůvodnit vlastní řešení úloh a uvádět příklady. Prostřednictvím dílny čtení byli žáci efektivně motivováni k četbě, výuka rozvíjela jejich komunikační schopnosti, schopnost argumentovat a interpretovat klíčové informace. Vyučující českého jazyka podporovali řečové projevy žáků, vytvářeli prostor pro vyjádření jejich názorů a diskuzi. Žáci byli po celou vyučovací hodinu aktivní, učitelé optimálně střídali činnosti. Na prvním stupni základní školy byly do výuky účelně zařazeny pohybové aktivity a využita hra k upevnění a opakování již osvojených znalostí. Frontální výuka byla vhodně doplněna samostatným řešením problémových úloh. Efektivní byla také práce ve skupinách, kdy učitel i asistent pedagoga poskytovali žákům potřebnou podporu a dbali na zapojení všech žáků. Učitelé dávali žákům průběžně bezprostřední zpětnou vazbu na jejich práci, zdařile pracovali s chybou a rovněž vedli žáky k sebehodnocení.

Mezi zdařilé vyučovací hodiny patřily fyzika, chemie, zeměpis a tělesná výchova. Učitelé byli na výuku dobře připraveni, využívali pestrou škálu metod a forem práce, žáci byli aktivní, pracovali se zájmem. Byl patrný velmi dobrý a vstřícný přístup učitelů k žákům. Výuka byla srozumitelná, žáci měli příležitost k prezentaci názorů, kritickému myšlení nebo objevování. V hodině tělesné výchovy učitel dbal na dodržování bezpečnosti, kladl důraz na podporu pozornosti, soustředěnost a dodržování dohodnutých pravidel, hravou formou rozvíjel zejména obratnost, pohyblivost a celkovou zdatnost žáků, upevňoval a zdokonaloval herní činnosti jednotlivce. Aktivní zapojení žáků do výuky podporovalo zařazení zajímavých her, soutěží a pohybových aktivit. Zvolené činnosti vedly k osvojování pohybových dovedností v souladu s individuálními předpoklady jednotlivců a aktivnímu rozvoji fyzického zdraví žáků. Vyučující žáky vhodně motivoval, průběžně hodnotil

a oceňoval pochvalou jejich snahu. Vedl je k dodržování nastavených pravidel chování, ohleduplnosti a zvládání emocí. Hospitované hodiny zeměpisu se vyznačovaly kvalitním pedagogickým vedením a jasnou strukturou. Vyučující kladli důraz na používání spisovného jazyka, vedli žáky k samostatnému projevu a obsahově správným formulacím. Žáci byli aktivní, měli možnost vyjádřit své názory, obsah učiva učitelé propojovali s reálnými situacemi běžného života.

Výuka matematiky byla pojata konstruktivistickou metodou prof. Hejného. Žáci pracovali převážně na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti, nadaným žákům byly ve vyučovacích hodinách zřídka vytvářeny další vhodné příležitosti pro jejich rozvoj. Žáci prokazovali učitelem požadované znalosti, ale v několika případech byly zaznamenány nepřesnosti v používání správné terminologie.

Školní družina využívá své vlastní prostory za účelem zájmového vzdělávání. Nabízela aktivity, ve kterých se prolínaly rekreační, spontánní, vzdělávací a zájmové činnosti. Žáci měli po vyučování prostor pro odpočinek, hlavní činnost vychovatelky realizovaly podle plánů jednotlivých oddělení. Sledované aktivity probíhaly v příjemné atmosféře, byly organizačně dobře zvládnuty, mezi vychovateli a žáky byly zřetelné přátelské vztahy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Předškolní vzdělávání dětí odpovídá očekávaným kompetencím ve všech oblastech jejich rozvoje. Škola podporuje rozvoj individuality dětí a jejich dovedností na výborné úrovni a směřuje k naplňování klíčových kompetencí u všech dětí se zohledňováním jejich individuálních i věkových zvláštností a s respektováním jejich speciálních vzdělávacích potřeb. Učitelky získávají informace o pokroku a výsledcích vzdělávání jednotlivých dětí na základě průběžně nabytých a zaznamenávaných informací. Údaje jsou v maximálním rozsahu využívány při plánování vzdělávacího procesu a k přípravě individuálně zacílené vzdělávací nabídky vzhledem k její náročnosti a věku dětí.

V průběhu dne se děti projevovaly přirozeně, většinou se aktivně zapojovaly do činností. Podle svých možností dosahovaly potřebných dovedností souvisejících s vytvářením požadovaných kompetencí. Vhodnými prostředky byl podporován rozvoj matematické, sociální a jazykové gramotnosti i manipulačních dovedností dětí. Děti byly aktivní, uměly dobře komunikovat, pomáhat si a řešit vzniklé problémy. Dovedly sdělit svůj zážitek i vyjádřit vlastní názor. Organizace činností umožňovala reagovat na aktuální potřeby a možnosti jednotlivých dětí. Ve styku s dospělými i s dětmi byla dodržována základní pravidla společenského chování (pozdravit, poděkovat, požádat), vzájemná komunikace probíhala bez zábran. Velmi dobrých výsledků děti dosahovaly v sociální oblasti, respektovaly stanovená pravidla, dělily se o hračky a pomůcky, velmi dobře spolupracovaly. Starší děti bezprostředně reagovaly na potřeby mladších a pomáhaly jim. Z rozhovorů s vedoucí učitelkou vyplynulo, že zpětná vazba ze základní školy k připravenosti dětí na vstup do základního vzdělávání je pozitivní.

Škola účelně realizuje zájmové nadstandardní akce, které jsou doplňkovou činností předškolního vzdělávání. Jejich organizace probíhá převážně v odpoledních hodinách (anglický jazyk, veselé pískání, práce s interaktivní tabulí apod.). Mateřské školy rovněž organizovaly aktivity jako je hra na zobcovou flétnu v souboru Písklata, tvoření s keramickou hlinou, cvičení jógy, přípravu na vstup do základní školy v zájmové skupině Předškoláček. Děti se zúčastňují také akcí souvisejících se vzdělávací činností, např. plavání nebo lyžařského výcviku.

Příznivý vliv na výsledky vzdělávání má funkční systém spolupráce s partnery školy, především se zákonnými zástupci dětí. Vzájemná komunikace je založena na každodenním osobním jednání učitelek a rodičů, kteří mohou vstupovat do tříd, podílet se na dění v mateřské škole a účastnit se různých společných programů (neformální setkávání, „radovánky“, tvořivé aktivity, slavnosti apod.). Příkladná je prezentace vzdělávací práce školy vzhledem k zákonným zástupcům. V šatnách jsou umísťovány výstupy vzdělávacích činností, náměty pro práci rodičů s dětmi doma a aktuální informace o dění škole.

Pro sledování a analýzu průběžných a celkových výsledků vzdělávání žáků má základní škola nastavený převážně dobře fungující systém. Vyhodnocování probíhá zejména na úrovni jednotlivých vyučujících, třídních učitelů (klasifikace jednotlivců, hodnocení žáků třídy a třídního klimatu) a jednání pedagogické rady. Ředitel školy a jeho zástupce sledují kvalitu výuky a míru osvojení vědomostí a dovedností žáků při hospitační činnosti. Ke spolupráci mezi učiteli přispívají i vzájemné hospitace. Objektívni informace o kvalitě poskytovaného vzdělávání škola zjišťuje prostřednictvím vlastních prověrek a testů, zapojením do externího hodnocení testováním Close, ve kterém škola dosahuje nadprůměrných výsledků. Výborné úrovně škola dosahuje v rozvoji čtenářské dovednosti i v matematice. Nadané žáky zapojuje do soutěže v řečnickém umění „Mladý Demosthenes“, kde se vzájemně porovnávají v mluveném projevu. Velmi dobré výsledky svých žáků škola zaznamenala v okresních, krajských a celorepublikových soutěžích, např. postup do celostátního kola soutěže Pangea. Vedení školy nadstandardně využívá absolventských prací žáků devátých ročníků a jejich veřejných prezentací a obhajob.

O dobrých výsledcích vzdělávání svědčí i prospěch za 2. pololetí školního roku 2017/2018, kdy z 384 žáků prospělo s vyznamenáním 247 žáků. Počet neprospívajících žáků nepřesáhl 1 %. Kázeňská opatření škola využívá v přiměřené míře, pochvaly jako kladný motivační nástroj výrazně převažují. Každoročně se také sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků v přijímacím řízení na středních školách. Vysoké procento (71%) žáků pokračuje ve středním vzdělávání v oborech vzdělání s maturitní zkouškou a menší část (29%) v oborech vzdělání s výučním listem. Škola vytvořila dobré podmínky pro informovanost zákonných zástupců o prospěchu a chování jejich žáků. Pro rodiče organizuje třídní schůzky, mohou také využívat individuální, třístranné i průběžné konzultace s vyučujícími. Žáci prvního stupně používají pro informovanost diáře i týdenní plány zveřejňované učiteli na webových stránkách jednotlivých tříd a žáci druhého stupně elektronickou žákovskou knížku.

Škola dále realizuje charitativní akce prostřednictvím nadace „Život dětem“. Zdařilému uskutečňování stanovených cílů napomáhají zvolené metody práce jako kritické myšlení, činnostní učení aj. Plnění stanovených cílů se daří vedení školy naplňovat, o čemž svědčí úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání, trvalý zájem rodičovské veřejnosti o vzdělávací nabídku, rozšíření poradenského týmu, nebo zlepšení materiálních a prostorových podmínek školy. Ředitel školy se cíleně snaží o zapojení zákonných zástupců do života školy, úzce spolupracuje se Spolkem rodičů, především v oblasti finanční podpory školní i mimoškolní činnosti. Dbá na rozvoj vztahů s partnery školy, jeho záměry rozvoje zřizovatel podporuje.

Školní družina prostřednictvím nabízených aktivit žáky úspěšně motivuje k zájmovému vzdělávání a k aktivnímu trávení volného času. Vychovatelky velmi dobře využívají možnosti, které nabízí prostory školy a její venkovní areál.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2012 došlo ke zvýšení úrovně kvality materiálních a prostorových podmínek školy, mj. rekonstrukce hřiště u základní školy s umělým povrchem, nové oplocení hřiště, pořízení notebooků, tabletů, mikroskopů aj.
- Od září 2015 je škola akreditovaným vzdělávacím centrem pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy.
- Základní škola zařadila do vzdělávání 1. až 9. ročníků konstruktivistické pojetí matematiky tzv. metodiku profesora M. Hejného, výuku anglického jazyka s rodilým mluvčím na druhém stupni a badatelství v přírodovědných předmětech.
- Dne 1. ledna 2016 došlo ke sloučení základní školy s mateřskou školou.

Silné stránky

- Vedení školy cílevědomě hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejich priorit.
- Pokračování školy v projektu „Pomáháme školám k úspěchu“ je doprovázeno metodickou podporou, která má pozitivní dopad na průběh vzdělávání.
- Pozitivní školní klima podporuje efektivní průběh výuky a zvyšuje kvalitu vzdělávání v základní škole.
- Systematický, profesionální a erudovaný přístup ředitele k řízení základní i mateřské školy.
- Příkladné shrnutí učiva, ověření splnění stanoveného vzdělávacího cíle v závěru vyučovacích hodin spojené s motivačním hodnocením a sebehodnocením žáků.
- Příznivé klima obou pracovišť mateřské školy umožňuje vrstevnické učení a podporuje kvalitní vzdělávání dětí.
- Empatický přístup všech zaměstnanců ke každému dítěti na obou pracovištích mateřské školy rozvíjí příznivé prosociální vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání a minimalizuje výskyt projevů rizikového chování.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Příležitostí ke zlepšení je ve větší míře individualizovat výuku v základní škole prostřednictvím diferencovaných úloh cíleně zohledňujících schopnosti i aktuální znalosti žáků.

Příklady inspirativní praxe

- Využívání pedagogického konstruktivismu, zejména metod kritického myšlení při výuce.
- Soustavné sebevzdělávání učitelů, pravidelná vlastní lektorská činnost některých učitelů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i vedení „otevřených hodin“. Sebevzdělávání vedoucí učitelky mateřské školy na pracovišti Slovenská, předávání poznatků a zkušeností ostatním pedagogům za účelem individualizace a diferenciací předškolního vzdělávání.

- Zajištění výborných materiálních podmínek obou pracovišť mateřské školy pro individualizované vzdělávání dětí a vzdělávání dětí mladších tří let.
- Zařazování aktivit posilujících sebevědomí a pozitivní sebepojetí dětí do vzdělávání na obou pracovištích v mateřské škole a přirozená podpora vytváření pozitivních vztahů mezi dětmi s respektováním individuality každého dítěte.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat diferencovaného přístupu k žákům vzhledem ke schopnostem, aktuálním znalostem a pokrokům žáků v základní škole.
- Vytvářet prostor pro samostatný delší mluvený projev zejména v anglickém jazyce na druhém stupni základní školy.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Mendelova, Karviná, příspěvková organizace ze dne 15. 7. 2015 s přílohami č. 1 a 2 a dodatků č. 1 až 3
2. Jmenování do funkce ředitele školy s účinností od 1. srpna 2012
3. Školní řád školy včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání ze dne 29. srpna 2001 včetně aktualizací, seznámení zaměstnanců dne 31. 8. 2018
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s názvem „Učíci se škola“ platný od 1. 9. 2014 s aktualizací od 1. 9. 2016
5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, pracoviště Slovenská, „Modrý slon“ platný pro školní rok 2018/2019 ze dne 30. 8. 2018
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, pracoviště Divišova, „Má-li být něco v mysli, musí nám to projít smysly“ ze dne 1. 9. 2018
7. Školní řád mateřské školy pracoviště Divišova a pracoviště Slovenská platný od 1. 9. 2018
8. Rozhodnutí ředitele školy o změně týdenního rozsahu hodin pedagogické činnosti vedoucích učitelů s účinností 1. 9. 2018
9. Portfolia a práce dětí – pracovní listy, grafomotorická cvičení, výkresy vedené ve školním roce 2018/2019
10. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání s názvem „Školní družina Učíci se školy“ platný od 1. 9. 2014
11. Pedagogická rada zápis z pedagogické rady ze dne 31. 8. 2018 – zápisy z jednání vedené od školního roku 2017/2018
12. Školní matrika školy vedená ve školním roce 2018/2019
13. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 10. 10. 2018 (informativní)
14. Třídní knihy základní školy, mateřské školy a školní družiny vedené ve školním roce 2018/2019
15. Třídní vzdělávací programy všech tříd mateřské školy vedené ve školním roce 2018/2019
16. Přehledy docházek dětí všech tříd mateřské školy vedené ve školním roce 2018/2019

17. Organizace školy 2018/2019 (mj. plán práce, rozvrh hodin, plán kontrolní a hospitační činnosti, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, rozpis směn učitelek mateřské školy, plán činnosti školní družiny)
18. Výroční zpráva o činnosti Základní školy a Mateřské školy Mendelova, Karviná za školní rok 2017/2018
19. Minimální preventivní program na školní rok 2018/2019
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy
21. Školská rada – zápisy z jednání vedené od školního roku 2017/2018
22. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a personálního rozvoje na školní rok 2018/2019
23. Plán práce výchovného poradce školní rok 2018/2019
24. Projekt pedagogického rozvoje školy (na školní rok 2018/2019)
25. Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2017 ze dne 16. 1. 2018
26. Výkaz zisku a ztráty stav k 31. 12. 2017 ze dne 6. 2. 2018
27. Dokumentace školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školním roce 2018/2019
28. Hlavní kniha prosinec 2017 tisk dne 2. 2. 2018
29. Záznamy o úrazu (dítěte, žáka, studenta) školní roky 2017/2018 a 2018/2019
30. Kniha školních úrazů pracoviště Slovenská a pracoviště Divišova 2806 a Kniha úrazů ZŠ evidující úrazy za školní roky 2017/2018 a 2018/2019
31. Dokumentace školy k zajištění školního stravování ve školním roce 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Mgr. Ivana Teichmannová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Mgr. Ivana Teichmannová v. r.

Mgr. Jan Szotkowski, školní inspektor

Mgr. Jan Szotkowski v. r.

Mgr. Daniel Jakubek, školní inspektor

Mgr. Daniel Jakubek v. r.

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka

Mgr. Šárka Šustková v. r.

Mgr. Jiřina Budíková, školní inspektorka

Mgr. Jiřina Budíková v. r.

Mgr. Dana Hýlová, školní inspektorka

Mgr. Dana Hýlová v. r.

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

Bc. Ludmila Kubicová v. r.

V Ostravě 4. 11. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bohumil Zmrzlík, ředitel školy

Mgr. Bohumil Zmrzlík v. r.

V Karvině 7. 11. 2018